HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הניחא נרבנן. דפליגי עליה דר' יהודה [דלמרי] שנת חמשים אינה ממנין שמשיטין מצטריך למימני יובלות כדקאמרת: **אלא לרבי יהודה דאמר שנת חמשים.** היינו שנת יובל ועולה נמי למנין שמיטה דהתם ל"ל למימני יובלות בשמיטין סגיא מצבע לצבע שנים יעמוד שמיטה לעולם שלין שנה שאינה נמי למנין שמיטה דהתם ל"ל למימני יובלות בשמיטין סגיא מצבע לצבע שנים יעמוד שמיטה לעולם ומנין שנה שאינה מספקת בשמיטין ומין כאן שוס טעות: **ודאי.** דקתני לעיל מנו שמיטין ויובלות בימי עזרא ללמ כר' יהודה: **ולא מנו יובלות.** [ב] בימי קמנריא: **והא כתיב.** בגלדקיה: **מקץ שבע שנים תעשה שמטה וגו' והוינן כה מקץ שבע שנים.** משמע למאחר שבע שנים שלמ שנה שביעית [ג] והמ [ד] כתיב ועבדן שש שנים: **שש נמכר.** כלכתי' (שמות כא) שש שנים יעבד: **ושבע נגרע.** שהגרלע מינו יוצא עד היובל ואם נגלע ופגע יובל בשנה שמיעית לרגיעתו יוצא ביובל. **אלמא בימי לדקיה ולדקיהו בימי מורבן הציח** [ט] **הוה יובל וכמה וכמה דורות לאחר גלות קמנריא: בשוכחה כתיב.** דקא מוכח להו ירמיה ולקיהו ולקמור להו השלמתם בשמוע שנים שהיתם מייבים לשלח: **דכתיב.** בימי לדקיהו כי המוכר לל הממכר לא יושוב דקתני להו סופכם לגלות ויהם יובל בטל ולא יזכור שדות לבעליהן: **לאפוקי יובל בטל.** מגלו שבט לאוכן וגד וכיון ממנא עליו וכו': **מה טיבו של יאשיהו בנידי לל.** להם קרא ביאשיהו כתיב כאשיה מוכ [יא] לבער עבודת כוכבים בארמ יהלאל וביה לל של מלכי יהלאל היתה ויאשיהו מלך יהודה מה טיבו: **קלים.** קלין דנו"ן ממלפא בני"ם לדכתיב נבוכד נצר [יב] ונבוכד רלאצר [יג]: **מתני'** **כמי החלים.** שלין להם [יד] לעיירות חומה: **לא יפה.** דממפרש נגלין מיד ואין לריך להמתין שני שנים ביל הלוקח והיינו כבתים של ערי חומה: **ובגרעון כסף.** שמוכר לו הלוקח לפי שנים שהחזיר בילו כשדות דלכתיב [טו] (ויקרא כה) **ומכר את שני ממכרו וגו': גבו' על שדה בהרן יהב.** בבתי החלרים בכתיב: **ובגרעון כסף.** אס בח לגאלה קודם היובל: **מאי קאמר.** מהיכא תיתי לאו יאמר ביובל הלא הוקצו לשדה אחוזה ולמאי אלטריך ביובל יאמר [טז] **ופגע** [יז] **יובל בשנה שניה.** לקחתו ביובל אס זה שלקחה מן הגוכר: **לנוקח** [יח] **הוי.** דהכי תניא לעיל גאלה לאחר מיד הקדש הגיע ביובל [יט] ולא נגאלה היה חלוט לו: **לכהנים נפקא.** דכתיב: **והקדיש איש לה את בתו לגואליו** [כ] שנתן לו כשפרט הכתוב לכהנים ולא לאחרים: **ולבסוף נקט שנה שניה לאפוקי מדתני' יובל נמי שנה.** אלטריך ליובל דאי אשמעינן ביובל יאמר דכי מדמית ליה לבתי ערי חומה אלטריך לן לאפוקי מדתני' יובל נמי שנה: **ובגרעון כסף.** ונפיק ביובל דהא יש לו בח יפה שבשדות: **לאפוקי מ"ד גאלו.** אחר נמי שנמכר ביובל: **ומנא לן.** דהאי דקתני בח ירמיה החזירן. לשבט ראובן וגד **ויאשיה מלך עליהן והחזירן.** לשבט ראובן וגד ומנא לן דהדור. מדקא מתנבא נביא **בי המוכר אל הממכר לא ישוב** כלומר שיבטל עוד היובל כבתחלה ולא ישובו שדות לבעליהן ש"מ דהדור שבט ראובן וגד דאי ס"ד דלא הדור מה צורך לו להתנבא שיבטל יובל והלא בטל משעה שגלו שבט ראובן וגד אלא ש"מ דהדור וכשחטאו היה מוכיחן ואמר שיבטלו: **ויאמר** יאשיה מה הציון הלז ואו: **וכי מה טיבו של יאשיה בבית אל.** והלא בית אל של מלכי ישראל היתה אלא ש"מ שהחזירן ירמיה ויאשיה מלך עליהן]: **[שת קציר.]** קציר הוא כמו קצין שהברהב מקומות מתחלף נון בר' כמו נבוכדנצר נבוכדרצר יהודה היינו יאשיה שהיה בתחלה מלך על יהודה: **מתני': [בתי החצרים.** הן כפרים שאין להם חומה: **ונותנין להם כה יפה שבבתי ערי חומה וכה יפה שבשדות.** כיצד **נגאלין מיד לאחר שנמכרו ונגאלין כ"ב חדש בבתים** וזהו כח יפה שבבתי ערי חומה: **בגרעון כסף.** שגורע לו דמי שנים שאכל הפירות]: **ויוצאין ביובל.** [אם לא נגאלו] כלומר שאין נחלטין ללוקח וכשנגאלין נגאלין בגרעון כסף כשדות ואין דומין לשדות שהשדות אינו רשאי לגאול אלא לאחר שתי שנים ואלו נגאלין

אלא מ[מ]מד שהחזירן ירמיה ויאשיה מלך עליהם. ותימה שהרי לחרי שהחזירן ירמיה ל"ל עמדו מהרן קודש מוכן כ"ש ל"ו שנה כדפרישית לעיל בפ"ב (דף יב:) ות"כ לא הגיעו עד היובל והיאך נוכל למנות ויאמעו ויאלמו וי"ל דנוכל למנות מותם עבדיה שהיו להם קודש שגלו והלא דפריך לעיל והכתיב [ג] בהו מקץ שבע שנים (ה) והכתיב [ד] ועבדך שש שנים ואמר רב נחמן בר יצחק שש לנמכר ושבע לנרצע ההוא בתוכחה כתיב וקאמר נביא השלחתם והכתיב [ג] וישמעו וישלחו [ה] אלא אמר ר' יוחנן [ו] ירמיה החזירן ויאשיה בן אמון מלך עליהן ומנא לן דהדור דכתיב [ז] כי המוכר אל הממכר לא ישוב אפשר יובל בטל ונביא מתנבא עליו שיבטל אלא מלמד שהחזירן ירמיה ומנלן דיאשיה מלך עליהן דכתיב [ח] ויאמר מה הציון הלז אשר אני רואה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים [ט] על המזבח בית אל וכי מה טיבו של יאשיהו בבית אל אלא כשהחזירן ירמיהו יאשיהו מלך עליהם רב נחמן בר יצחק אמר מהכא [י] גם יהודה שת קציר לך [יא] בשובי שבות עמי: **מתני'** [יב] בתי החצרים נותנין להם כה יפה שבבתי ערי חומה וכה יפה שבשדות [יג] וגאלין מיד וכל שנים עשר חדש בבתים ויוצאין ביובל ובגרעון כסף בשדות: **גמ'** תנו רבנן [יד] על שדה הארץ יחשב הקישו הכתוב לשדה אחוזה מה שדה אחוזה יוצא ביובל ובגרעון כסף אף בתי החצרים יוצאין ביובל ובגרעון כסף אי מה שדה אחוזה אינה נגאלת בפחות משתי שנים אף בתי החצרים אינם נגאלים פחות משתי שנים ת"ל גאולה תהיה לו מיד הואיל ונתת להם כה יפה שבשדות וכה [טו] שדה שבבתים יכול לא יצאו ביובל ת"ל וביובל יצא מאי קאמר אמר רב הונא לא נצרכא אלא למקדיש בית בבתי החצרים וגאלו אחר מיד הקדש ופגע בו יובל בשנה שניה למאי מדמית ליה אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחליט ליה ללוקח אי לשדה אחוזה מדמית [יז] לכהנים נפקא להכי אצטריך ביובל יצא מתקיף לה רב זעירא מאי איריא גאלו אחר אפילו לא גאלו נמי א"ל [טז] אביי[יז] שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון מנלן מבן לוי [יח] מה בן לוי שיפה כחו בממכרו הורע כחו בהקדשו ישראל שהורע כחו בממכרו אין דין שהורע כחו בהקדשו והתם מנלן דתניא [יט] ויצא ממכר שומע אני אפילו עבדיו מטלטליו ושטריו ת"ל בית ועיר אחוזתו מה ת"ל ממכר [כ] ממכריו יוצא בחנם ואין הקדש יוצא בחנם אלא בפדיון ופלוגא דר' אושעיא דא"ר אושעיא הכל היו בכלל [כא] ונתן הכסף וקם לו כשפרט הכתוב בשדה אחוזה [כב] והיה השדה בצאתו ביובל קדש לה' [כג] שדה הוא דפרק ליה ונפקא לכהנים אבל הנך כדקיימי קיימי וביובל יצא למה לי אמר רב פפא לא נצרכא אלא למוכר בית בבתי החצרים ופגע בו יובל בשנה שניה למאי מדמית ליה אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחליט ליה ללוקח אי לשדה אחוזה מדמית ליה השלמה בעי להכי אצטריך וביובל יצא תניא כוותיה דרב הונא ותיובתא דרבי אושעיא [כא] המקדיש בית בבתי החצרים הרי זה גואל מיד וגואלו לעולם גאלו [כב] אחר מיד הקדש הגיע יובל ולא נגאל דחזר לבעלים ביובל. היינו תיובתא דרבי אושעיא דאיהו קאמר אבל הנך כדקיימי קיימי דלא הדרי ביובל:

מתני'

הניחא [כד] **לרבנן** דאמרי שנת חמשים אינה מן המנין אלא לרבי יהודה דאמר שנת חמשים עולה לבאן ולבאן למה לי בשמיטין סגיא הא ודאי דלא כרבי יהודה ולא מנו [כה] שמיטין ויובלות והכתיב [א] מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו העברי אשר ימכר לך והוינן [ב] בהו מקץ שבע שנים (ה) והכתיב [ב] ועבדך שש שנים ואמר רב נחמן בר יצחק שש לנמכר ושבע לנרצע ההוא בתוכחה כתיב וקאמר נביא השלחתם והכתיב [ג] וישמעו וישלחו [ה] אלא אמר ר' יוחנן [ו] ירמיה החזירן ויאשיה בן אמון מלך עליהן ומנא לן דהדור דכתיב [ז] כי המוכר אל הממכר לא ישוב אפשר יובל בטל ונביא מתנבא עליו שיבטל אלא מלמד שהחזירן ירמיה ומנלן דיאשיה מלך עליהן דכתיב [ח] ויאמר מה הציון הלז אשר אני רואה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים [ט] על המזבח בית אל וכי מה טיבו של יאשיהו בבית אל אלא כשהחזירן ירמיהו יאשיהו מלך עליהם רב נחמן בר יצחק אמר מהכא [י] גם יהודה שת קציר לך [יא] בשובי שבות עמי: **מתני'** [יב] בתי החצרים נותנין להם כה יפה שבבתי ערי חומה וכה יפה שבשדות [יג] וגאלין מיד וכל שנים עשר חדש בבתים ויוצאין ביובל ובגרעון כסף בשדות: **גמ'** תנו רבנן [יד] על שדה הארץ יחשב הקישו הכתוב לשדה אחוזה מה שדה אחוזה יוצא ביובל ובגרעון כסף אף בתי החצרים יוצאין ביובל ובגרעון כסף אי מה שדה אחוזה אינה נגאלת בפחות משתי שנים אף בתי החצרים אינם נגאלים פחות משתי שנים ת"ל גאולה תהיה לו מיד הואיל ונתת להם כה יפה שבשדות וכה [טו] שדה שבבתים יכול לא יצאו ביובל ת"ל וביובל יצא מאי קאמר אמר רב הונא לא נצרכא אלא למקדיש בית בבתי החצרים וגאלו אחר מיד הקדש ופגע בו יובל בשנה שניה למאי מדמית ליה אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחליט ליה ללוקח אי לשדה אחוזה מדמית [יז] לכהנים נפקא להכי אצטריך וביובל יצא מתקיף לה רב זעירא מאי איריא גאלו אחר אפילו לא גאלו נמי א"ל [יח] אביי[יז] שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון מנלן מבן לוי [יט] מה בן לוי שיפה כחו בממכרו הורע כחו בהקדשו ישראל שהורע כחו בממכרו אין דין שהורע כחו בהקדשו והתם מנלן דתניא [יט] ויצא ממכר שומע אני אפילו עבדיו מטלטליו ושטריו ת"ל בית ועיר אחוזתו מה ת"ל ממכר [כ] ממכריו יוצא בחנם ואין הקדש יוצא בחנם אלא בפדיון ופלוגא דר' אושעיא דא"ר אושעיא הכל היו בכלל [כא] ונתן הכסף וקם לו כשפרט הכתוב בשדה אחוזה [כב] והיה השדה בצאתו ביובל קדש לה' [כג] שדה הוא דפרק ליה ונפקא לכהנים אבל הנך כדקיימי קיימי וביובל יצא למה לי אמר רב פפא לא נצרכא אלא למוכר בית בבתי החצרים ופגע בו יובל בשנה שניה למאי מדמית ליה אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחליט ליה ללוקח אי לשדה אחוזה מדמית ליה השלמה בעי להכי אצטריך וביובל יצא תניא כוותיה דרב הונא ותיובתא דרבי אושעיא [כא] המקדיש בית בבתי החצרים הרי זה גואל מיד וגואלו לעולם גאלו [כב] אחר מיד הקדש הגיע יובל ולא נגאל דחזר לבעלים ביובל. היינו תיובתא דרבי אושעיא דאיהו קאמר אבל הנך כדקיימי קיימי דלא הדרי ביובל:

מתני' **מקץ שבע שנים תעשה שמטה:** [כד] **מנין** שמשיטין מצטריך למימני יובלות כדקאמרת: **אלא לרבי יהודה דאמר שנת חמשים.** היינו שנת יובל ועולה נמי למנין שמיטה דהתם ל"ל למימני יובלות בשמיטין סגיא מצבע לצבע שנים יעמוד שמיטה לעולם ומנין שנה שאינה נמי למנין שמיטה דהתם ל"ל למימני יובלות בשמיטין סגיא מצבע לצבע שנים יעמוד שמיטה לעולם ומנין שנה שאינה מספקת בשמיטין ומין כאן שוס טעות: **ודאי.** דקתני לעיל מנו שמיטין ויובלות בימי עזרא ללמ כר' יהודה: **ולא מנו יובלות.** [ב] בימי קמנריא: **והא כתיב.** בגלדקיה: **מקץ שבע שנים תעשה שמטה וגו' והוינן כה מקץ שבע שנים.** משמע למאחר שבע שנים שלמ שנה שביעית [ג] והמ [ד] כתיב ועבדן שש שנים: **שש נמכר.** כלכתי' (שמות כא) שש שנים יעבד: **ושבע נגרע.** שהגרלע מינו יוצא עד היובל ואם נגלע ופגע יובל בשנה שמיעית לרגיעתו יוצא ביובל. **אלמא בימי לדקיה ולדקיהו בימי מורבן הציח** [ט] **הוה יובל וכמה וכמה דורות לאחר גלות קמנריא: בשוכחה כתיב.** דקא מוכח להו ירמיה ולקיהו ולקמור להו השלמתם בשמוע שנים שהיתם מייבים לשלח: **דכתיב.** בימי לדקיהו כי המוכר לל הממכר לא יושוב דקתני להו סופכם לגלות ויהם יובל בטל ולא יזכור שדות לבעליהן: **לאפוקי יובל בטל.** מגלו שבט לאוכן וגד וכיון ממנא עליו וכו': **מה טיבו של יאשיהו בבית אל.** להם קרא ביאשיהו כתיב כאשיה מוכ [יא] לבער עבודת כוכבים בארמ יהלאל וביה לל של מלכי יהלאל היתה ויאשיהו מלך יהודה מה טיבו: **קלים.** קלין דנו"ן ממלפא בני"ם לדכתיב נבוכד נצר [יב] ונבוכד רלאצר [יג]: **מתני'** **כמי החלים.** שלין להם [יד] לעיירות חומה: **לא יפה.** דממפרש נגלין מיד ואין לריך להמתין שני שנים ביל הלוקח והיינו כבתים של ערי חומה: **ובגרעון כסף.** שמוכר לו הלוקח לפי שנים שהחזיר בילו כשדות דלכתיב [טו] (ויקרא כה) **ומכר את שני ממכרו וגו': גבו' על שדה בהרן יהב.** בבתי החצרים בכתיב: **ובגרעון כסף.** אס בח לגאלה קודם היובל: **מאי קאמר.** מהיכא תיתי לאו יאמר ביובל הלא הוקצו לשדה אחוזה ולמאי אלטריך ביובל יאמר [טז] **ופגע** [יז] **יובל בשנה שניה.** לקחתו ביובל אס זה שלקחה מן הגוכר: **לנוקח** [יח] **הוי.** דהכי תניא לעיל גאלה לאחר מיד הקדש הגיע ביובל [יט] ולא נגאלה היה חלוט לו: **לכהנים נפקא.** דכתיב: **והקדיש איש לה את בתו לגואליו** [כ] שנתן לו כשפרט הכתוב: **ולבסוף נקט שנה שניה לאפוקי מדתני' יובל נמי שנה.** אלטריך ליובל דאי אשמעינן ביובל יאמר דכי מדמית ליה לבתי ערי חומה אלטריך לן לאפוקי מדתני' יובל נמי שנה: **ובגרעון כסף.** ונפיק ביובל דהא יש לו בח יפה שבשדות: **לאפוקי מ"ד גאלו.** אחר נמי שנמכר ביובל: **ומנא לן.** דהאי דקתני בח ירמיה החזירן. לשבט ראובן וגד **ויאשיה מלך עליהן והחזירן.** לשבט ראובן וגד ומנא לן דהדור. מדקא מתנבא נביא **בי המוכר אל הממכר לא ישוב** כלומר שיבטל עוד היובל כבתחלה ולא ישובו שדות לבעליהן ש"מ דהדור שבט ראובן וגד דאי ס"ד דלא הדור מה צורך לו להתנבא שיבטל יובל והלא בטל משעה שגלו שבט ראובן וגד אלא ש"מ דהדור וכשחטאו היה מוכיחן ואמר שיבטלו: **ויאמר** יאשיה מה הציון הלז ואו: **וכי מה טיבו של יאשיה בבית אל.** והלא בית אל של מלכי ישראל היתה אלא ש"מ שהחזירן ירמיה ויאשיה מלך עליהן]: **[שת קציר.]** קציר הוא כמו קצין שהברהב מקומות מתחלף נון בר' כמו נבוכדנצר נבוכדרצר יהודה היינו יאשיה שהיה בתחלה מלך על יהודה: **מתני': [בתי החצרים.** הן כפרים שאין להם חומה: **ונותנין להם כה יפה שבבתי ערי חומה וכה יפה שבשדות.** כיצד **נגאלין מיד לאחר שנמכרו ונגאלין כ"ב חדש בבתים** וזהו כח יפה שבבתי ערי חומה: **בגרעון כסף.** שגורע לו דמי שנים שאכל הפירות]: **ויוצאין ביובל.** [אם לא נגאלו] כלומר שאין נחלטין ללוקח וכשנגאלין נגאלין בגרעון כסף כשדות ואין דומין לשדות שהשדות אינו רשאי לגאול אלא לאחר שתי שנים ואלו נגאלין

יאמרו [הקדש יוצא בלא פדיון]: ומנלן. דאינה יוצאה בלא פדיון מבן לוי [**שיפה כוחו בממכרו** כתיבן לקמן בהקדשו **שהורע כוחו בממכרו** שאינו גואל אלא לאחר לעולם וגואלין לעולם **הורע כוחו בהקדשו** דאמרינן לקמן דאינו יוצא בלא פדיון **ישראל שהורע כוחו בממכרו** שאינו גואל אלא לאחר ב' שנים]: **והתם מנלן.** דאין הקדשו של בן לוי יוצא בלא פדיון: **דתניא ואשר יגאל מן הלוים ויצא בממכר** בית ועיר אחוזתו ביובל: **שומע אני.** [שאפילו מכר עבדיו ושטריו ומטלטלין שחזוזתן ביובל]: ת"ל **בית ועיר [אחוזתו]** שהם קרקע למעוטי הני: א"כ **מה ת"ל ממכר** דמשמע כל ממכר. לא להכי כתיב אלא להכי **ממכרו** [של קרקע] הוא **ויצא [בחנם]** ביובל אבל **הקדישו** אפילו קרקע **אין יוצא בחנם** בלא פדיון וכ"ש הקדשו של ישראל שאינו יוצא מהקדש בלא פדיון: [והאי דקאמר רב הונא דמקדיש בית בבתי ערי חצרים וגאלו אחר מיד הקדש דיוצא מידו ביובל דחזרת לבעלים. והיינו **פלוגא דר' אושעיא דאמר ר' אושעיא הכל היו בכלל ונתן הכסף וקם לו.** בין מקדיש ביתו בין מקדיש שדה אחוזתו בין מקדיש בית בבתי ערי חומה בין בבתי חצרים שהוא של פודה ואינו יוצא מידו ביובל: **[כשפרט לך הכתוב.** בגואל שדה אחוזה מיד הקדש והיה השדה בצאתו **ביובל** לכהן תהיה **שדה הוא דפריק לה** אחר **ונפקא לכהנים** ביובל]: **אבל בולהו הנך.** גואל בתי חצרים מיד הקדש: **כדקיימי קיימי.** ואינו יוצא מידו ביובל והיינו פלוגא דרב הונא: [אלא לר' אושעיא **וביובל יצא** דבתי חצרים **למה לי: לא נצרכה** האי וביובל יצא **אלא למוכר בית בבתי חצרים ופגע בו יובל בו. אי לשדה אחוזה מדמית ליה]** השלמה בעי. [כדתניא בריש פירקין אכלה שנה לפני יובל משלימין לו שנה אחרת לאחר היובל]. וסד"א דלא ליפוק ביובל אלא משלימין לו **להכי אצטריך וביובל יצא** דאין משלימין לו: **[תניא]** כוותיה **דרב הונא.** דכדאמר גאלו אחר מיד הקדש הגיע יובל ולא נגאל דחזרת לבעלים ביובל. היינו תיובתא דרבי אושעיא דאיהו קאמר אבל הנך כדקיימי קיימי דלא הדרי ביובל:

מוסף רש"י

שנת חמשים עולה לבאן ולבאן. שנת היובל ושנה לשמוטה של שמיטה (ר"ה ט.). שנת היובל היא מיובל שעבר ומונין לאותה שנה שנת אחת ליובל הבא (לעיל כד: וכעי"ז לעיל יב:). **שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון.** גזירה שמא יאמרו הקדש גמור יוצא לחולין בלא פדיון (ב"ק לג:).

שינויי נוסחאות

[ה] ולא מנו יובלות [מיהא שמיטין ואות ו' נמחק] (ש"ס), **[ו]** והוינן בה (ש"ס). **[ג]** כדכתיב [הלאלה] אשר עשית על (ש"ס וכ"ה בהג' ר"י פ"ק). **[ד]** קלינ לך. ס"א אל תקרי קציר אלא קצין (ש"ס). **[ה]** כמלך המצוה נגאליך. **[ו]** וכן יפה שבבתים (ש"ס). **[ז]** מדמית ליה לכהנים (ש"ס). **[ח]** מתוך פרש"י לעיל כג: ד"ה דרבי אבהו מוכח דגרסינן ס"ל רבי אבהו שלא יתמרו, **[ט]** לו' ומה בן לוי (ש"ס). **[י]** ממכר ממכרו יוצא [ש"ס] נמצא ואין הקדשו יוצא כמנס (ש"ס). **[יא]** לה' לכשדה החרם שדה טוח דפקיר ליה אחר נפקא ליה לכהנים (ש"ס). **[יב]** כמ"ש: מימי, **[יג]** שניעית בכלל והם (ש"ס). **[יד]** והמ ל"ק, **[טו]** הנית הוה לסוו (ש"ס). **[טז]** תוכל מלגעור (ש"ס). **[יז]** המתי"ט הניח שלין לסם חומה בעיירות, **[יח]** דכתיב בהון והמכר (ש"ס). **[יט]** ופגע בו יובל (ש"ס). **[כ]** מיכא ס"ג נמחק (ש"ס), **[כא]** הגיע יום ר"ה תוכ"ת, כ"ש], **[כב]** לפילו שטריו (ש"ס). **[כג]** לו לעולם ביובל (ש"ס). **[כד]** ומתמלגת להכהנים סלי (ש"ס), **[כה]** נפקא מידו יוצאה (ש"ס).

שיטה מקובצת

רש"י ד"ה קציר כו' קצין. גלוין. ונראה לפרש גם יהודה שת קציר לך כלומר שבא סופה כמו דאת אמר (יואל ד יג) שלחו מגל כי בשל קציר, פי' גם יהודה בא סופה וגלו גם הם עמהם. הרא"ש ז"ל:

רבינו גרשום

[הניחא לרבנן. אצטריך למימני יובלות כדי לקדש שמיטה בזמן: **אלא לר' יהודה דאמר.** דעולה נמי לכאן ולכאן ליובל ולמנות ממנה א' ב' ג' ד' עד ה': **למה לי.** למימני יובלות בשמיטין סגיא: **הא ודאי.** דתני אף ביאתן בימי עזרא מנו יובלות **ולא כרבי יהודה** דלר' יהודה לא אצטריך ולא מנו שמיטין ויובלות מאחר שגלו שבט ראובן ושבט גד: **מקץ שבע שנים** תשלחו מקץ שש שנים תשלחו מבני ליה לסוף שש דהיינו ועבדך שש שנים: **ואמר רב נחמן בר יצחק.** (ועבדך שש שנים) שש שנים לנמכר כדכתיב בה תקנה עבד עברי שש שנים ועבוד ובתחילת שביעית יצא לחפשי והאי דקאמר מקץ שבע שנים תשלחו היינו שבע לנרצע שדינו של נרצע לעבוד עד יובל ואם נרצע שהיו נרצע בימי לדקיה דהיינו דמקץ שבע שנים יצאו ביובל אלמא דליובלות נמי הוו מנו מאחר שגלו שבט ראובן וגד: אמר לך תנא. **ההוא** דכתיב מקץ שבע תשלחו בתוכחה **בתוכחה כתיב** דקאמר להו נביא בתמיהא דרך תוכחה השלחתם כלומר וכי קיימתם מקץ שבע שנים תשלחו ולא שהיה יובל נוהג והכתיב וישמעו וישלחו. אלמא דהוה נהוג יובל: **אלא א"ר** יוחנן ירמיה החזירן. לשבט ראובן וגד **ויאשיה מלך עליהן והחזירן: ומנא** לן דהדור. מדקא מתנבא נביא **בי המוכר אל הממכר לא ישוב** כלומר שיבטל עוד היובל כבתחלה ולא ישובו שדות לבעליהן ש"מ דהדור שבט ראובן וגד דאי ס"ד דלא הדור מה צורך לו להתנבא שיבטל יובל והלא בטל משעה שגלו שבט ראובן וגד אלא ש"מ דהדור וכשחטאו היה מוכיחן ואמר שיבטלו: **ויאמר** יאשיה מה הציון הלז ואו: **וכי מה טיבו של יאשיה בבית אל.** והלא בית אל של מלכי ישראל היתה אלא ש"מ שהחזירן ירמיה ויאשיה מלך עליהן]: **[שת קציר.]** קציר הוא כמו קצין שהברהב מקומות מתחלף נון בר' כמו נבוכדנצר נבוכדרצר יהודה היינו יאשיה שהיה בתחלה מלך על יהודה: **מתני': [בתי החצרים.** הן כפרים שאין להם חומה: **ונותנין להם כה יפה שבבתי ערי חומה וכה יפה שבשדות.** כיצד **נגאלין מיד לאחר שנמכרו ונגאלין כ"ב חדש בבתים** וזהו כח יפה שבבתי ערי חומה: **בגרעון כסף.** שגורע לו דמי שנים שאכל הפירות]: **ויוצאין ביובל.** [אם לא נגאלו] כלומר שאין נחלטין ללוקח וכשנגאלין נגאלין בגרעון כסף כשדות ואין דומין לשדות שהשדות אינו רשאי לגאול אלא לאחר שתי שנים ואלו נגאלין

נ א מיי' פ"י מהלכות שמיטה ויובל הל' ז ופ' בהגהות וכ"מ:

נא ב מיי' שם פי"ב הלכה י:

נב ג מיי' פ"ב מהלכות ערכין הלכה ד:

תורה אור השלם

1. מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים תְּשַׁלְּחוּ אִישׁ אֶת אָחִיו הָעִבְרִי אֲשֶׁר יִמָּכֵר לָךְ וְעָבַדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וְשִׁלַּחְתּוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ וְלֹא שָׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם: ירמיה לד יד
2. כִּי יִמָּכֵר לָךְ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וְעָבַדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ: דברים טו יב
3. וַיִּשְׁמְעוּ כָּל הַשָּׂרִים וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בָּאוּ בִּבְרִית לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת עֲבָדָיו וְאִישׁ אֶת שִׁפְחָתוֹ חָפְשִׁים לְבִלְתִּי עֲבָד בָּם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיְשַׁלֵּחוּ: ירמיה לד י
4. כִּי הַמּוֹבֵר אֶל הַמִּמְכָּר לֹא יָשׁוּב וְעוֹד בְּחַיָּיו חַיָּתָם כִּי חָזוֹן אֶל כָּל הַמּוֹנָה לֹא יָשׁוּב וְאִישׁ בַּעֲוֹנוֹ חַיָּתוֹ לֹא יְחַזֵּקוּ: יחזקאל ז יג
5. וַיֹּאמֶר מָה הַצִּיּוֹן הַלָּז אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַנְשֵׁי הָעִיר הַקֶּבֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּא מִיְּהוּדָה וַיִּקְרָא אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל הַמִּזְבֵּחַ בֵּית אֵל: מלכים ב כג יז
6. גַּם יְהוּדָה שָׁת קָצִיר לָךְ בְּשׁוּבִי שְׁבוּת עַמִּי: הושע ו יא
7. וּבְתֵּי הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם חוֹמָה סָבִיב עַל שְׂדֵה הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לּוֹ וּבַיֹּבֵל יֵצֵא: ויקרא כה לא
8. וְאֲשֶׁר יִגְאַל מִן הַלְוִיִּם וְיָצָא מִמִּכַּר בֵּית וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הוּא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ויקרא כה לג
9. וְאִם גֹּאֵל יִגְאַל אֶת הַשָּׂדֶה הַמְקֻדָּשׁ אֹתוֹ וְיָסַף חֲמִשִׁת כֶּסֶף עֶרְכְּךָ עָלָיו וְקָם לוֹ: ויקרא כז יט
10. וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַּיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיְיָ כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ: ויקרא כז כא

הגהות הב"ח

(ה) גמ' והוינן בהו מקץ שבע שנים תעשה והדר כתיב:

רבינו גרשום (המשך)

[אפילו] מיד: **גמ'** ת"ל **גאולה תהיה לו מיד.** כדין בתי ערי חומה: [יכול **לא יצאו ביובל**] **מאי קאמר.** אדרבה כיון דיפה כותן דינם שיצאו ביובל: [**ופגע בו יובל בשנה שניה.** שנאלו: **למאי מדמית ליה.** האי בית: **אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחליט ליה ללוקח.** זה שנאלה מיד הקדש שהרי הוחלטה לו לאחר י"ב חדש כדאמרן לעיל גאלה אחר מיד הקדש הגיע יום י"ב חדש ולא נגאלה היה חלוט לו: **ואי לשדה אחוזה מדמית ליה לכהנים נפקא.** שהרי גאלה אחר וכדאמרינן בפרקין דלעיל ואם מכרה גובר לאחר לא יגאל אלא יוצאת לכהנים דכתיב והיה השדה בצאתו ביובל לכהן תהיה: **להכי אצטריך וביובל יוצא.** דהדרה לבעלים: **אפילו לא נאלו אחר נמי.** יוצא לבעלים אם הקדישן דהא כתיב וביובל יצא]: **א"ל אביי.** אם לא גאלה אחר אינה יוצאה לו גזירה **שלא**